

Slovenski dom

Štev. 126

V Ljubljani, 4. junija 1936

Leto 1.

Ministri obljubili kredite za javna dela in za pobijanje brezposelnosti

Delegati JRZ za slovenske potrebe

Belgrad, 4. junija. m. Sinoči je predsednik vlade g. dr. Milan Stojadinović sprejel delegate JRZ iz Slovenije in sicer dr. Frana Kulovca, Fr. Zebola, Alojzija Mihelčiča, Karla Suklija, Janeza Štrčina, Marka Kranjca in Beljčana. Slovenski delegati so predsedniku vlade pri tej priložnosti podčrtali najvažnejše zahteve Slovenije, kar se tiče gospodarstva.

Predvsem so delegati opozorili, da se na cesti Ljubljana-Kranj doslej niso izvedla še nobena dela, ki so predvidena v programu.

Zastopnik Maribora g. Zebol se je priložev zahteval cestnih del državna meja-St. Ili-Maribor. Zatrjeval je, da je ministrstvo kredil v znesku 5 milijonov Din že davno dalo na razpolago. Tako v predsedništvu vlade, kakor v gradbenem ministrstvu so izrazili začudenje, da se izvedba teh del ni v tehničnem pogledu še ni izvršila.

Zastopnik Celja g. Mihelčič je pojasnjeval predsedniku vlade regulacijska dela na Savinji ter je zahteval, naj se s temi deli takoj nadaljuje.

G. Skulj se je priložev zaradi zavlačevanja cestnih del na cesti Ribnica-Dolenja vas in pa Ljubljana-Sušak. To je isti primer, kakor pri cesti državna meja-Maribor.

Tako predsednik vlade g. dr. Milan Stojadinović, kakor tudi gradbeni minister dr. Marko Kožul ter ostali člani vlade so vzeli poročila delegatov JRZ iz Slovenije na znanje ter so izjavili, da se čudijo, kako da še vedno ni prišlo do izvedbe že odobrenih del.

Delegati JRZ iz Slovenije so nato predsedniku vlade dr. Stojadinoviću predložili, da bi se z izvedbo gornjih javnih del zelo, zelo zmanjšalo število brezposelnih v Sloveniji, ki je bila tudi zaradi sankcij najbolj prizadeta. Za zmanjšanje brezposelnosti v Sloveniji pa bo treba najti tudi še druge kredite.

Končno so delegati Slovenije dr. Stojadinoviću še prav posebej podčrtali željo in zahtevo Slovenije glede dviga splošnega gospodarstva v Sloveniji. V tem oziru so zahtevali, naj kr. vla-

da izposluje slovenskim denarim zavodom več gotovine ter jim na ta način pripomore do likvidnosti.

Nato so delegati iz Slovenije poročali predsedniku vlade in predsedniku JRZ o izvedbi strankine organizacije v Sloveniji, ki je, kakor znano, do vseh podrobnosti izvršena.

Ko se je predsednik vlade dr. Stojadinović poslovil od ostalih delegatov, je pridržal pri sebi ministra dr. Kulovca, s katerim je ostal še dalje časa v razgovoru.

Nato je poklical v svojo sobo poslanca JRZ in člana ožjega glavnega odbora JRZ dr. Franca Klara ter narodne poslance dr. Koceta, Gajška, Kernika in dr. Semrova, ki so predsednika vlade znova prosili, naj ukrene vse potrebno, da bi se železnica Črnomelj-Vrbovsko čimprej zgradila. — Slovenskim poslancem je predsednik vlade dr. Milan Stojadinović ponovno zagotovil, da se bo tudi ta železnica začela graditi v najkrajšem času.

Poraženi in zmagovalec prihajata v Evropo

London, 4. junija. o. Včeraj zjutraj bo s parkom Oxford prišel v Southampton abesinski cesar s prestolonaslednikom in s svojim spremstvom. Kljub temu, da se je zbralo v pristanišču veliko ljudi, je neguš takoj sedel na brzovlak ter se odpeljal v London, da bi se izognil vsakim demonstracijam ali manifestacijam. Pred Londonom je iz rednega brzovlaka izstopil ter se odpeljal z drugim vlakom dalje. Angleške oblasti so mu na kolodvoru priredile sprejem, kakor vladarju, ki potuje incognito.

Angleži ne dajo detektivov za neguša

Angleško notranje ministrstvo je obvestilo abesinskega poslanika v Londonu dr. Martina, da ne bo moglo staviti na razpolago policijskih agentov in državnih uslužbencev za varstvo cesarja Hajla Selasija med njegovim prebivanjem v Veliki Britaniji.

Nato je abesinski poslanik prosil za dovoljenje, da bi smel najeti na stroške poslanstva zasebne redarje. Ker mu je ministrstvo odgovorilo, da temu ne nasprotuje, je poslanik najel deset angleških zasebnih detektivov, ki bodo prejeli po 12 šilingov na dan.

Daily Telegraph objavlja izjavo cesarja Hajla Selasija, ki jo je dal uredniku tega lista. Cesar Hajla Selasije pravi med drugim:

»Nameravam zahtevati od Društva narodov pravično odločitev. Abesinsko cesarstvo obstoja pravno dalje. Ni mogoče legalizirati akcije države, ki jo je Društvo narodov proglasilo za napadalca. Sicer pa obstoja v jugozapadnem delu Abesinije dejanska abesinska vlada, ki vodi državo. Tei vladi sem pred svojim odhodom dal potrebna navodila in vlada dela v duhu mojih naziranj in narejtov. Nikoli ne bomo priznali nasilne osvojitve. Branili se bomo do kraja.«

Komunisti organizirajo grške nemire

Atene, 4. junija. Uradno se povdarja, da stavka v Volosu nima nobene zveze s stanovskimi zahtevami delavstva. Tekstilni delavci so že sprejeli kompromis, ki je bil dosežen na iniciativno inspektorata dela in so to izjavo o sporazumu objavili v krajevnem tisku. Dasi je prišlo do sporazuma in da bi ponovno motili red, so delavci nato stavili nesprejemljive predloge in zahtevali, da naj se plače izenačijo s plačami moških delavcev. Včeraj so začeli stavkati delno tudi še delavci v kovinski industriji, dalje krojači, mizarji in slikarji, danes pa še delavstvo v tobačnih tovarnah. Vlada objavlja poročila o napadih stavkajočih na organe javnih oblasti. Komunistični govorniki so pozivali delavstvo na upor. Stavkajoči so hoteli zasesti brzojavni urad in so streljali na policijo. Neki častnik in več orožnikov je bilo ranjenih. Policija je morala rabiti orožje, da bi preprečila napadalce. En delavec je ubit, šest komunistov pa je ranjenih. Sedaj vlada red in mir.

Zrak zahteva žrtve

Berlin, 4. junija. o. Včeraj se je smrtno ponesrečil z letalom generalni poročnik Wewer, načelnik generalnega štaba nemškega letalstva. Wewer je pilotiral novo vojaško letalo, katero je hotel preizkusiti. Dvignil se je z njim z dresdenskega letališča v družbi enega mehanika. Letalo pa se je iz nepojasnjenega vzroka zrušilo na zemljo, pri čemer sta se ubila tako Wewer, kakor mehanik, ki je sedel za njim.

Amsterdam, 4. junija. o. Včeraj proti večeru sta se z letalom smrtno ponesrečila Adrianus Vanhengel, ravnatelj dunajskega Kreditnega zavoda in znani avstrijski športnik, letalec in rekorder Brunowski. Letalo se jima je vnelo v bližini amsterdamskega letališča.

Arabski narodni praznik

Kairo, 4. junija. Odbor za obrambo Palestine je sklenil proglasiti 17. junij, 50. dan gibanja, za palestinski dan; ta dan bodo v vsej državi zbirali prispevke za družine padlih Arabcev. Odbor je izdal apel v časopisih s pozivom na egiptski narod, da podpre brate v Palestini.

London, 4. junija. Cesar Haile Selasije je izjavil na parniku »Oxford«, da se bo že v najkrajšem času odločil, ali pojde v Zenevo ali ne.

Triumfalen sprejem podkralja Badoglia v Rimu

Rim, 4. junija. (Reuter.) Maršala Badoglia je na postaji v Rimu sprejel Mussolini in ga poljubil. Tudi v Rimu je bil sprejem maršala s strani mladine in občinstva in predstavnikov oblasti izredno navdušen. Godba je na postaji zaigrala »Glovezzoc«, maršal je bil oblečen v kroj tropske službe. Na kolodvoru so bili zbrani vsi v Rimu živeči generali. Na vsej poti do stanovanja je množica pozdravljala maršala, njegovo ženo, sina in hčerko z ogromnimi ovacijami.

Oto Habsburški gre v Italijo

Bruselj, 4. junija. o. Tukajšnji listi poročajo, da je Oto Habsburški odpotoval z gradu Stenoeckerzeela v Italijo. Te vesti se z uradnih strani ne potrjujejo, pa tudi ne zanikajo. Zato jim na splošno pripisujejo verjetnost, za kar govori tudi dejstvo, da se je avstrijski kancler dr. Schuschnigg v Viareggio naselil v vili bivše cesarice Zite.

Dunaj, 4. junija. o. Avstrijski vladni krogi zanikujejo vesti, da bi bila avstrijska vlada vprašala včeraj tuje diplomatske zastopnike na Dunaju, kakšno je njihovo stališče glede vzpostavitve Habsburžanov. Avstrijska vlada ni pri inozemskih vladah naredila nobenega koraka, ki bi opravičevala take vesti. Schuschnigg in Mussolini bosta imela v Viareggio razgovore samo o važnih in pomembnih evropskih vprašanjih, med kateri pa vzpostavitev Habsburžanov še malo ne spada.

Dobro poučeni krogi trdijo, da se bosta Mussolini in Schuschnigg sestala v četrtek in petek na posestvu predsednika italijanske vlade v okolici

Amerika se pripravlja na vojno

Washington, 4. junija. Ministrstvo vojske je sestavilo načrt zakona o okrepitvi državnega nadzorstva nad industrijskimi in drugimi gospodarskimi podjetji za primer vojne ali mobilizacije. Načrt navaja niz podjetij, ki bodo morale v primeru mobilizacije takoj predložiti vojnemu ministrstvu seznam vsega svojega osebja z vsemi potrebnimi podatki. Osebe bo podrejeno vojaškim oblastvom ves čas mobilnega stanja.

Sestavilo je tudi načrt zakona o tiskovni cenzuri v vojni in mobilizaciji.

»New York Times« poroča, da je tehnični štab vojnega ministrstva razširil mobilizacijski načrt iz leta 1933. Ta načrt odreja za primer vojne splošno

Odmev kongresa JRZ v Franciji

Pariz, 4. junija. AA. Kongres Jugoslovanske radikalne zajednice je zbudil pozornost francoske javnosti, zlasti zaradi govora, ki ga je imel na kongresu predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Milan Stojadinović.

Obširne izvlečke iz tega govora so objavili mnogi pariški listi, ki povdarjajo, da je govor zelo važen in pomemben. Listi so podčrtali zlasti tiste odstavke dr. Stojadinovičevega govora, ki se nanašajo na znanje politiko Jugoslavije in na mednarodni položaj sploh. »Petit Parisien«, »Matin«, »Figaro«, »Temps«, »Journal des Debats«, »Jour« in razni drugi listi opozarjajo svoje čitatelje zlasti na besede predsednika jugoslovanske vlade o Zvezi narodov, Mali zvezi in revizionizmu.

Prihodnje olimpijske igre

Helsingfors, 4. junija. Semkaj sta prispela z letalom grof Latour, predsednik mednarodnega olimpijskega odbora, in dr. Teodor Lewald, član mednarodnega olimpijskega odbora in predsednik organizacijskega odbora za berlinsko olimpijado. Zastopnika mednarodnega olimpijskega odbora hoteta na licu mesta proučiti možnosti za prireditve prihodnje olimpijade leta 1940 na Finskem

Naročajte „Slov. dom“

Drobne

Washington, 4. junija. V rudniku železa v Albaniju je izbruhnila stavka s hudimi izgredi. Več uradnikov rudnika je ranjenih.

Dunaj, 4. junija. Miništrski svet je prepovedal za eno leto debit listu »Die Zeit«, ki izhaja v Pragi in je glavni organ Henleinove stranke sudetskih Nemcev.

London, 4. junija. Sinoči je zunanji minister Eden imel ponovni sestanek z argentinškim poslanikom. — Govorilo se je o sklicanju izredne skupščine DN.

Praga, 4. junija. V Prago je prispel gosp. de Madariaga in se je sestel s predsednikom češkoslovaške republike dr. Edvardom Benešem.

Bologne. Iz zaupnega vira se izve, da je iniciativo za ta sestanek dal avstrijski kancler Schuschnigg, ki želi, da bi prišel osebno v stik z Mussolinijem po ukinitvi dualizma v Avstriji, posebno pa zato, da dobi od njega pojasnila o točnem stanju sedanjih odnosov med Rimom in Berlinom.

Pariz, 4. junija. Potovanje dr. Schuschnigga v Rim je vzbudilo v pariških političnih krogih veliko zanimanje.

»Journal« je mnenja, da se hoče dr. Schuschnigg pri Mussoliniju samo informirati, kakšna bo bodoča italijanska politika v Evropi. Z njim se bo sestel konec tega tedna.

»Echo de Paris« priobčuje s pridržkom poročilo, da bo dr. Schuschnigg skušal pridobiti Mussolinija za vrnitev Habsburžanov na avstrijski prestol. List pristavlja, da Italija po vsej priložnosti nikakor ne bo pristala na restavracijo v kakršnokoli obliki, ker je bila njena glavna pridobitev v svetovni vojni ta, da je odstranila habsburško dinastijo.

kontrolno nad vso industrijo in trgovino; kontrolno bo izvajalo vojno ministrstvo. To ministrstvo bi imelo skrbeti tudi za oskrbo s sirovinami in določiti cene ter sklepiti potrebne pogodbe z dobavitelji. Načrt odreja tudi neke določbe glede cenzure časopisja.

PROTI KORUPCIJI

San Francisco, 4. junija. AA. (Stelani.) V tukajšnjem redarstvu so opravili strogo anketo o imovinskem stanju in virih dohodkov posameznih uslužbencev, ker so krožila poročila o primerih korupcije. Uradnika, ki ni mogel pojasniti porekla svoje vloge v banki v znesku 83.400 dolarjev so aretirali.

Razpust madžarskih nacistov

Budimpešta, 4. junija. Notranji minister je prepovedal vsako delovanje madžarski narodno-socialistični delovni stranki in odredil njen razpust. Vse osebe, vpisane v stranki, ki je bila že globoko ukoreninjena, pridejo pred sodišče. Ta ukrep pojasnjujejo z delovanjem stranke in z nevarnostjo, ki jo pomenjajo mišni organizirani člani za javni mir in red. Znano je, da je bila ta stranka že pred več meseci pripravila načrt oborožene vstaje, a go je policija v pravem času odkrila in pri tem aretirala mnogo oseb

Desetletnica predsednika Poljske

Varšava, 4. junija. Glede na današnje desetletnico volitev g. Moscickega za predsednika poljske republike se je vsa Varšava prebudila v zastavah. Dopolodne se je vršila svečana služba božja v katedrali in navzočnosti predsednika republike, predsednikove družine, ministrov, članov diplomatskega zbora in generalite z generalom Ridz-Smiglijem, glavnim vojaškim inspektorjem, na čelu. Po službi božji se je vršila velika revija vojske in šolske mladine na Mohotovskem polju.

Mussolini o spremembah v Italiji

Rim, 4. junija. AA. (Havas.) Zadnje dni so krožile vesti o spremembah v Italiji. Govorilo se je celo o spremembi ustave. Toda te vesti je sam Mussolini najodločneje demantiral. Jasno pa je, da bodo sedaj tiste vodilne osebnosti, ki so se udeležile vojne v Afriki kot dobrovoljci, zavemale važnejše položaje v Italiji. To se posebno nanaša na grofa Ciana in Bottaija. Starace še ni bil poklican iz Abesinije. Menijo pa, da bo neka druga osebnost prišla na njegovo mesto. Govorilo se je tudi o Suvichu in baronu Aloisiju. Toda njeni mesti bi bili zasedeni z novimi ljudmi le tedaj, če bi prišlo do popolne spremembe v italijanski zunanji politiki, kar pa lahko povzroči le sprememba v sistemu sankcij.

Nov pomorski sporazum

London, 4. junija. Včeraj ob popoldanskem sestanku med poljskimi in angleškimi mornariškimi strokovnjaki je prišlo do načelnega sporazuma v vprašanju sklenitve dvostranskega pomorskega sporazuma. Besedilo te pogodbe posredno dejansko vsebino londonske pomorske pogodbe med Anglijo, Francijo in Ameriko. Sedaj bo izdelano končno besedilo pogodbe, ki bo predloženo vladi v Varšavi.

Dr. Schacht potuje

Berlin, 4. junija. AA. (Havas.) Dr. Schacht bo odpotoval konec tedna v Basel, kjer se bo v ponedeljek udeležil seje Mednarodne banke. Nato bo nastopil potovanje v glavna mesta jugovzhodne Evrope, in sicer v Budimpešto, Belgrad, Bukarešto in Sofijo. Dan njegovega odhoda na to potovanje še ni določen.

Odvzem koncesij tujcem

Ankara, 4. junija. Po temeljiti proučitvi tega vprašanja je evlada sklenila začeti pogajanja o odkupu gotovih koncesij, danih tujcem svojčas od otomanskega cesarstva. Vlada je mnenja, da te koncesije ne ustrezajo več gospodarskim interesom in potrebam sedanje Turčije.

Orkani nad Kanado

Washington, 4. junija. Iz Detroita poročajo, da je tamkaj besnel strahovit vihar, kakršnega niso že dolga leta doživeli. Tri osebe so bile ubite, 10 jih je pa ranjenih. Z mnogih hiš je vihar odnesel krove. Poškodovanih je tudi na stotine avtomobilov. Skoda je ogromna.

Razpust abesinskega Rdečega križa

Addis Abeba, 4. junija. Z odlokom namestnika abesinskega podkralja je bil danes razpuščen abesinski Rdeči križ. Vse posle na abesinskem ozemlju prevzame italijanski Rdeči križ. V zvezi s tem prikažejo, da prispe 8. t. m. v Addis Abebo dr. Junot, odposlanec mednarodnega Rdečega križa, ki se sedaj nahaja v Džibutiju.

Kitajske zmede

Šanghaj, 4. junija. Po vsteh iz Kantona je tamkajšnja organizacija Quomintanga proglasila potrebo vojne proti Japonski in je pozvala nankinsko vlado, da naj napove vojno Japonski.

Po vsteh iz japonskega vira pomeni ta korak odprti konflikt med Kantonom in Nankingom. Pogajanja med obema vladama so se razbila zaradi tega, ker je Nanking zahteval, da naj se južne pokrajine Kwantung in Kvangsi vrnejo pod njegovo kontrolo, prav tako pa naj se ukine kantonska armada in finančna in denarna avtonomija Kantona. Po istih vsteh pripravljata obe stranki vojaške napade na meji Kantona in vrhovni poveljnik nankinske vlade je že zbral 350.000 vojakov v bližini Kwantsija in Kwantunga.

Jasno je, da hoče kantonska opozicija pridobiti javno mnenje zase, da bi se lahko predstavila kot glavni organizator borbe proti Japoncem.

Dijaški rok v Avstriji

Dunaj, 4. junija. Uredba o splošni vojni obvezi v Avstriji predvideva, da bodo skrajšani dijaški rok imeli samo tisti dijaki, ki so maturirali in ki so člani domovinske fronte.

Dr. Beneš potuje

Praga, 4. junija. V četrtek zvečer odpotuje predsednik češkoslovaške republike dr. Edvard Beneš v spremstvu zunanjega ministra dr. Milana Krotke v Bukarešto, kjer bo ostal do 11. junija.

Amsterdam, 4. junija. Holandska narodna banka je zvišala eskontno mero s 3 in pol na 4%.

London, 4. junija. Londonski diplomatski krogi menijo, da se bosta Eden in Grandi ponovno sestala pred 16. 1. m.

Bruselj, 4. junija. Mandatar kronc g. Vandervelde nadaljuje konsultacije. Govoril je z zastopniki vseh političnih strank zastran sestave vlade narodne sloge.

Sofija, 4. junija. Blizu Lom-Palanke so našli znatne sklade črnega premoga. Menijo, da ga je več 10 milijonov ton.

Zborovanje Kmetijske družbe

Ljubljana, 4. junija.

Včeraj dopoldne je bil v dvorani Delavske zbornice občni zbor Kmetijske družbe, katerega so udeležili delegati vse Slovenije. Kakor znano, ima Kmetijska družba v Sloveniji okrog 10.000 članov. Otvoril in vodil je občni zbor predsednik družbe Oton Detela, ki je pozdravil navzočne zborovalce, med njimi tudi senatorja Ivana Pucelja. Nato je podal podrobno poslovno poročilo ravnatelj družbe ing. Bogdan Ferline, ki je očitno delovanje družbe v preteklem poslovnem letu. Posli družbe kot dobaviteljice poljedelskih potrebščin so znatno padli.

Povečanje poslov - povečanje izgube

Kljub temu, da so se kupijski posli družbe v preteklem letu povečali za 111 milijonov v primeri z letom 1934, izkazuje lanskoletna bilanca 232.497,25 Din izgube. Predlanskim pa je bil izkazan dobiček preko 12.000 Din. Celoten denarni promet v letu 1935 je znašal 275.260.406,38 Din.

Debata o bilanci

Po poročilu tajnika g. Janka Bukovca se je razvila obsirna debata o delovanju družbe. Mestoma je bila debata prav ostra, posebno, ko se je razpravljalo o bilanci in računskih zaključkih za preteklo leto. V tem oziru sta dajala zborovalcem pojasnila predsednik g. Detela in ravnatelj ing. Ferline. Prav čudna je bila zadeva z razrešnico. O tem, ali se da odboru razrešnica, se je glasovalo namreč dvakrat. Pri drugem pomenskem glasovanju se je izkazalo, da se je veliko delegatov vzdržalo glasovanja, proti pa je glasoval le eden.

Volitve

Znani narodni poslanec Milan Mravlje je nato predložil zborovalcem sledečo listo za volitve v glavni odbor Kmetijske družbe:

Detela Oton, velepos., Predvor; dr. Stanko Kovačič, pos., Košaki; Franc Hočvar, pos., Stru-

ge; Ivan Košan, pos., Družmirje; Fr. Benedik, pos., Dol. vas; Ivan Urek, pos., Globoko; Martin Bajuk, pos., Božjakovo; Franc Mastnak, pos., Dramlje; Albin Koman, pos., Vižmarje; Anton Zdošek, pos., Hotunje; Ivan Ažman, pos., Hraše; Karičnik Gašper, pos., Sv. Lovrene; Lovro Petovar, pos., Ivanjkovi; Ivan Grad, pos., Beričevo; Anton Urek, ekonom, St. Janž; Ivan Pucelj, pos., Velike Lašče; Spal Franjo, pos., Jarenina; Stefan Kuhar, pos., Murska Sobota; Saje Alojz, pos., Zabajek; Križnič Alojz, pos., Konjice; Anton Avsec, pos., Gotna vas; Glaser Joško, pos., Kapele; Milan Mravlje, geom., pos., Lj.; Jozo Ravtar, živzdr., pos., Kamnik; Verbič Josip, pos., Vrhnika; Lojze Kolenc, učit., pos., Zagorje; Franc Kristan, pos., Selo; Valentin Janhar, pos., Zeje; Anton Sotšak, ravn., Ljubljana; Vilko Senica, pos., Zalec; dr. Srečko Goljar, odv., pos., St. Vid; Valentin Babnik, pos., Glince.

Lista je bila skoraj v celoti sprejeta, le mesto Saje Alojzija iz Zabajeka je bil izvoljen Ivan Deu, posestnik iz Mokronoga, mesto učitelja in posestnika Alojzija Kolenca iz Zagorja pa posestnik Jakob Modic.

V nadzorstvo Kmetijske družbe pa so bili izvoljeni:

Ivo Sancin, načelnik v p., Ljubljana; Franc Trupej, pos., Sevnica; Anton Meden, pos., Begunje (Cerk.); inž. Tržan Jože, Ruše; Hlade Jože, pos., Sv. Križ; Ivan Rus, pos., Grosuplje; dr. Spiljer Muys, odv., pos., Ljubljana.

Konec

Kadar se zberejo veljaki, kakor so nekateri poslanci in senatorji, pride skoraj vedno tudi do kakih pikantnosti. Tako je senator Pucelj na večerajšnjem zborovanju Kmetijske družbe prišel do zanimivega spoznanja, da bi bilo n. pr. krasno, če bi mi z vami sodelovali. Dopovedoval je to nekemu gospodu — seveda s posebnim namenom. Zanimivo je pri tem samo to, da pride g. senator Pucelj do takih želj samo v za njega izrednih časih.

Gostilničarski kongres

Pozdravni večer gostilničarske zveze

Ljubljana, 4. maja.

Danes dopoldne se je v »Unionu« otvoril gostilničarski kongres v okviru zveze gostilničarskih združenj. Včeraj, na predvečer kongresa pa je bil prirejen pozdravni večer v dvorani »Kazina«, katerega so se udeležili delegati gostilničarskih združenj vse države s predsednikom zveze g. Nikoličem iz Belgrada in predsednikom slovenskega združenja g. Cirilom Majcenom. — Pozdravnemu večeru so prisostvovali zastopniki oblasti in korporacij, za g. bana svečnik g. Borštnar, za mesnega župana m. s. g. Miroslav Zupan, železniški direktor dr. Fatur, predsednik TOI g. Ivan Jelačin, dr. Dular za ljubljanski veleposej, inž. Suklje za inženjersko zbornico in še drugi. Večer je otvoril s pozdravnim nagovorom predsednik pripravljalnega odbora g. Ciril Majcen, ki je želel delegatom združenja dobrodošlico in izrazil veselje, da se vrši prvi vsedržavni gostilničarski kongres prav v Ljubljani. Za njim je govoril predsednik državne gostilničarske zveze g. Nikolič iz Belgrada, ki se je zahvalil prirediteljem za lep sprejem in počastitev, ki so je bili deležni delegati iz ostalih delov države, posebno pa za vzorno organizacijo, s katero so Slovenci pripravili ta kongres. Za TOI pa je kongresnik in prireditelj pozdravil predsednik g. Jelačin, ki je povdaril posrečeno misel, da se je letos v zvezi z velesojem priredila gostilničarska razstava, ki naj daje našemu tujskemu prometu novega zagona in povdarja velike naloge, ki jih pri tem morajo izvrševati prav gostilničarji in hotelirji. Isla misel je vodila tudi vse odseke ljubljanske zbornice za trgovino, obrt in industrijo, da so si priborili še četrti odsek, namreč gostinski odsek. V menu ljubljanske občine je goste pozdravil g. Zupan.

Zatem se je razvila zabava, med katero je igral orkester, kvartet bratov Lombarjev iz Siške pa je zapel nekaj pesmic.

Otvoritev

Ljubljana, 4. junija.

Včeraj so se zbrali v Ljubljani številni delegati in člani vsedržavne gostilničarske organizacije, ki ima danes svoj kongres. Včeraj dopoldne je imel svojo sejo upravni odbor Združenja, dopoldne pa je bil občni zbor. Na obeh teh sestankih so gostilničarji razpravljali o svojih stanovskih zadevah, obenem pa so pripravili material za današnji kongres. Razumljivo je, da so si ogledali tudi gostilničarsko razstavo na velesojem, ki vzbuja splošno pozornost, posebno pa so na njo ponosni gostilničarji.

Večer je bila v Kazini na čast delegatom prirejena slavnostna večerja, o kateri poročamo na drugem mestu.

Danes dopoldne so delegati in člani Udruženja veliko unifiksko dvorano skoraj popolnoma napolnili. Nekoliko pred deseto uro je zaigrala godba državno himno, nakar je predsednik slovenske gostilničarske organizacije g. Ciril Majcen otvoril kongres.

Pred uradno otvoritvijo pa so bili predvajani zborovalcem najlepši odlomki iz slovenskega filma »Triglavske strmine«. To je trajalo okrog 15 minut. Po uvodnem pozdravu je g. Majcen predlagal udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju, kraljevskim namestnikom, predsedniku vlade in resornemu — trgovinskemu ministru.

Takoj nato je predsednik g. Majcen prešel na dnevni red ter dal besedo predsedniku vsedržavne gostilničarske organizacije g. Nikoliču iz Belgrada. Ko je tudi ta izrekel svoje pozdrave ter opozoril na pomen kongresa in gostilničarske vzajemnosti, so zborovalci prešli na dnevni red, ki obsega poročilo o delovanju vsedržavne zveze, dalje poročilo o novelizaciji obrtnega zakona v smislu potreb gostilniških obrti, razpravo o davčnih in taksnih vprašanjih, o ostalih obremenitvah gostilničarskih podjetij, o tujskem prometu in hotelirstvu, o važnosti stanovske organizacije itd. — Kongres ob času poročanja še traja.

Tajinstveni „tekač okoli sveta“ v Mariboru

Maribor, 3. junija.

Sinoči okoli polnoči so opazili pasanti na Aleksandrovi cesti v športni dres, kakor ga nosijo lahkoatletci, oblečenega moža, ki je speshil z dolgimi koraki po cesti naprej proti Krcčevini. Pojava v športne hlačke in majo oblečenega človeka s oprtnjaco na ramenih je vzbudila umevno pozornost in nekateri pasanti so hoteli za njim ter ga začeli izpraševati. Mož je kar med tekom kratko odgovarjal v srbohrvaščini, da se je namenil na pot okoli sveta, ki jo namerava napraviti v rekordnem času peš. Začel je svoj tek v Skoplju. Kmalu je izginil v smeri proti Košakom. Nekateri so se spomnili, da so pred kratkim čitali v srbskih listih, da se odpravlja neki

športnik v Skoplju na tek okrog sveta. Sklepali so iz tega, da je tuji tekač, ki se je sredi noči pojavil na mariborskih ulicah, identičen s podjetnim Skopljancom. To ugibanje bo najbrž pravilno. Čudno pa je samo to, da danes niso mogli ugotoviti ne na obmejni policiji, ne na meji v St. Ilju, da-li je ta tekač že prekoračil državno mejo. Pač pa so se javili nekateri očitniki, ki so pravili, da so videli tega športnika, kako se je nahajal v neki gostilni v Koških pošteno v rožičah ter navzočim gostom obsirno pripovedoval o svojem podvigu. Izgleda, da so ga prijetnosti mariborske okolice osvojile in jih raje pošteno uživa, kakor da bi nadaljeval svoje rekordno potovanje okrog sveta...

Vsak obveznik naj prinese s seboj vojaško knjižico

Od te dolžnosti so izvzeti: Vsi obvezniki, ki stanujejo izven območja mestne občine, razen v bližnji okolici, rezervni častniki naše vojske, vsi duhovniki, vsa stalno in začasno nesposobni, vsi težki bolni kar bodo morali dokazati z zdravniškimi spričevalom, in zelo nujno zadržani, kar morajo tudi uradno dokazati. Razglasitve razporeda se morajo udeležiti tudi vsi v Mariboru bivajoči lastniki konj in motornih vozil, ki jim je bil dostavljen poziv od mestnega vojaškega oddelka. Živine, oziroma motornega vozila jim ni treba pripeljati. Ta dan bodo vozili mestni avtobusi z Glavnege trga na Tezno in nazaj.

Žrtve praznoverja

V Kovačici v Srbiji se je oročnikom po dolgem iskanju posrečilo, da so prijeli skupino nevarnih ciganzov, prav za prav cigank, ki so se največ bavile s čaranjem in prerokovanjem in pri tem oganile nešteto praznovernih žensk za težke tisočake. Pri vsem sta igrali najvažnejšo vlogo dve ciganki, katerih ena je žena ciganzovega poglavarja. Ta ciganski poglavar je junak posebne vrste, trgovec s konji na veliko, bogataš, ki si je denar zbral na vse načine, ki je pa obenem tudi lasnik avtomobila. Njegova žena pa spravlja ob denar praznovernih svet. Tako je izvabila iz neke kmetice kar 11.000 dinarjev ob čarovniških ceremonijah, ki so prav podobne srednjeveškim čarovniškim obredom. Od nekega bogataša pa je znala večje izvabiti prazno, a podpisano menico, na katero je napisala pozneje asma veliko vsoto.

Bogati ljudje - mestni ubožci

Majhna mariborska senzacija

Maribor, 3. junija.

O nenavadnem dogodku gre zadnje dni govora po Mariboru: občinska reva, ki je živel sama od podpore mestne občine ter je dobivala hrano v Ljudski kuhinji zastoj, je kar naenkrat postala bogata. Prav za prav, premožna je bila že poprej, le da je v svoji silni varčnosti znala to spretno prikrievati in je živel, kakor pač žive največji mariborski ubožci, za katere skrbi mestna občina s skromnimi mesečnimi podporami. Zvela bi bila v taki revščini gotovo do konca svojih dni, da ni spravlil vse skupaj na dan nesrečni slučaj. Zenica ima dvoje otrok: sina, ki je državni uradnik v Celovcu v Avstriji, in hčerko, ki je poročena v Belgradu. Te dni je zadela zenico kap. Pri tem je padla po tleh tako nesrečno, da si je povrh še zlomila nogo. Prišli so reševalci, jo naložili na reševalni avtomobil ter jo zapeljali v bolnišnico. Od tam so obvestili o tragični nesreči matere njena otroka. Prva je prišla v Maribor na obisk hčerka iz Belgrada. Podala se je najprej v bolnišnico, potem pa na stanovanje matere ter se potem zopet poslovila. Iz Maribora pa ni odšla praznih rok. Ker je mislila, da so ure matere že štete, je vzela s seboj za spomin tudi zlatino, ki jo je hranila mati doma in hranilne knjižice. Vse skupaj pa je predstavljal

znatno premoženje

Vrednost zlatnine cenijo na nič manj kot 80.000 Din. na hranilne knjižice pa je imela zenica naloženih v raznih mariborskih denarnih zavodih tudi lepo vsotico 60.000 Din. Tako je posedovala občinska uboga, ki je živel sama s podporami občine, v resnici lepo premoženje okoli

150.000 Din

Celjske novice

Celje, 3. junija.

Obisk tujecev v mesecu maju. Meseca maja je obiskalo Celje 1033 tujecev, med katerimi je bilo 816 Jugoslovanov in 217 inozemcev. Meseca aprila se je pa mudilo v Celju 895 tujecev, v lanskem mesecu maju pa 1044. Da je tujski promet napram lanskemu mesecu maju padel, je gotovo največ krivo izjeto slabo vreme, ki je vladalo zadnji mesec.

Umrljivost v Celju meseca maja. V Celju je umrlo v maju 25 oseb, od tega 10 v mestu in 15 v bolnišnici.

Nesreča pri gašenju hiše. V nedeljo, 31. maja je pomagal kočar Potočnik Henrik iz Stranske gorice pri Pilštanju gasiti hišo. Pri gašenju se je opeklo po obeh rokah in nogah.

Bik ga je pobodel. Dne 1. junija je v Dramljah pobodel bik 52letnega zidarja Kukoviča Jurija. Bik se je splašnil, odtrgal z verige in pobodel Kukoviča ter mu poškodoval hrbtnico in prsni koš.

Surov napad. Pred dnevi sta na Sladki gori napadla dva fanta s cepci 27letnega posestnika-

Za regulacijo Mure

Slatina Radenci, 4. junija.

Zadnja silna poplava Mure tudi naši okolici ni prinesla. Mura je nastopila v taki višini nad normalo, kakor že dolgo ne. Od broda na Petanjcih pa prav do zdravilišča so se dva dni razlivala ogromne mase vode, ki so v širini 2 km drvele kot veletok ter pustile za seboj silno razdejaje.

Slučaj je nanesel to poplavo pred pričetkom graditve mosta na Petanjcih ter je nehoti opozoril na važne okolnosti, katerih projektanti morda sploh niso vpoštevali, ali pa so jih vpoštevali v premanjnih obsegu. V kolikor ti momenti niso bili vpoštevani v vsem svojem obsegu, bi želeli na nje opozoriti merodajne faktorje, to je predvsem bansko upravo in cestni odbor. Graditev mosta je projektirana okrog 80 m nad sedanjim brodom. Preložila se bo do mostu od Obalice tudi cesta, pod katero je predvidenih nekaj vodnih propustov. Ker bo most nekaj višji, bo tudi cestni nasip višji kakor pa sedanjí cestni nivo. Ne računamo s tem, da bi silna poplava, kakor je bila sedaj, utegnila poškodovati ali razrušiti most, ker bo gotovo grajen dovolj solidno in trdno z upoštevanjem vseh škodljivih momentov. Opozoriti pa moramo na posledice, ki jih bo manjša ali večja poplava imela na cesto in propuste ter za bližnjo okolico na desnem bregu. Ker bo cesta ležala višje, bo cestni nasip oviral ob poplavih prost odtok vode. Da bi predvideni propusti zadostovali za vse ogromne mase vode, kakršne smo videli sedaj, ni niti misliti. V primerih poplav bo voda vedno podrla cesto ter odnesla ves nasip, zaradi česar bo treba cesto, če ne v vsej dolžini, vendar na mnogih krajih v večji dolžini znova delati, kar bo povzročalo vedno velike stroške. Če danes Mura v večji ali manjši meri poplavi cesto, raztrga običajno samo kratek kosček na najnižjem mestu pri Obalici, medtem ko ves ostali del ceste ne trpi posebne škode, ker je cesta nizko položena ter ne ovira prostega odtoka vode. V primerih, ko poplava ne bo dosegla takega obsega kol n. pr. sedaj ter bo cestni nasip kljuboval vodnemu pritisku, se bo pa tok vode zagnal že ob prvem naraščanju vzdolž ceste proti nizko ležeči Obalici ter Petanjski slatini, ki bosta poplavljeni že veliko prej kakor pa sedaj.

Ne samo umestno, temveč nujno potrebno bi bilo z graditvijo mosta izpeljati tudi regulacijo Mure, bodisi, da se na mestu, kjer se ta vedno izlije iz struge, povisajo nasipi in da se hkrati poglobi struga Mure, ali pa da se regulirajo stranski rokavi Mure s tem, da se posamezne večje kotanje povežejo med seboj s primerno širokimi prekopmi, da se na ta način omogoči s par rokavi prost odtok vode. Stroški, ki se zdijo na prvi pogled odveč, bodo vsekakor veliko manjši, kakor pa bo veljalo vsakoletno popraviljanje ozir. celo nova graditev ceste, ki bo gotovo ob vsakem slišenju primeru veljala najmanj 30-50 tisoč dinarjev. Ze z ozirom na financiranje bi bilo umestno, da prizadeti faktorji vpoštevaajo gornje opozorilo.

Kakor doznavamo, pripravljajo prizadeti posestniki iz Radencev in Petanjcev petico na bansko upravo, da se vsaj nekaj uredi v vprašanju regulacije Mure, ki stalno ob poplavih povzroča veliko škodo.

LJUDSKI TABOR V MENGŠU

V nedeljo 7. junija se vrši v Mengšu velik ljudski tabor. Med govorniki bo tudi več ministrov iz Belgrada, posebno minister brez listine dr. Miha Krek ter minister za gozdove in rudnike inž. Gjura Jankovič. Objubili pa so svoj prihod tudi še drugi ministri. Pozna sv. maša bo v Mengšu v nedeljo ob 9 uri, nakar se začne ob 10 velik ljudski tabor.

ki bi bilo gotovo zadostovalo, da bi na primeren način in brez podpore mestne občine preživela svojo starost. Zadeva je prišla na dan nekaj dni po odhodu hčerke. Iz Avstrije se je pripeljal k materi njen sin. Prva pot mu je bila v stanovanje, kjer pa je prestrašen ugotovil, da je zlatina s hranilnimi knjižicami vred zmanjkala. Sel je potem v bolnišnico k materi ter povprašal, kam je spravila imeje. Tudi njo je prestrašila novica in oba sta pravilno sklepala, da je lepa vrednost odrazžala s hčerko v Belgrad. V sporazumu z materjo je potem sin sporočil zadevo policiji, ki je napravila svoje korake ter dobila knjižice in zlatino nazaj v Maribor. Danes je dobila policija te predmete iz Belgrada. Med zlatino, ki obstoja iz raznega nakita, je tudi lep kupček

zlatih angleških funtov

ki so bili zašiti v dolg platnen trak, v katerem pač nihče ne bi pričakoval in iskal takega bogastva. Policija je takoj knjižice in zlatino izročila lastnici v bolnišnici, ta pa je v svoji zari na hčerko vse skupaj prepustila sinu. S tem pa najbrž zadeva še ne bo končana. Tudi mestna občina bo sedaj najbrž

izpregovorila svoje besedo

Izplačevala je starki podporo ter jo je vzdrževala v mnenju, da nima sama dovolj sredstev in da tudi njeni svojci ne premorejo vzdrževalnine. Ker pa se je sedaj po čudnem slučaju izkazalo, da je ta občinska reva v resnici premožna ženska, bo najbrž občina zahtevala svojo vzdrževalnino nazaj. Tudi ne bo občina nosila bolniških stroškov, ker ima zenica dovolj denarja, da jih lahko plača sama. Zaradi tega bo najbrž premoženje nekoliko splahnelo.

vega sina Voduska Andreja iz Coče vasi pri Rogški Slatini in ga poškodovano po obrazu in rokah. Zlomila sta mu tudi spodnjo celjust.

Žrtve nesreč. Pri nabiranju drv se je v gozdu ponesrečila 39letna posestnikova hči Breznik Marija iz Kosnice. Na Breznikovo je padel stor in ji zlomil dva prsta na levi roki. — Šumlak Anton, 43letni delavec iz Pobrežja pri Rgčiji ob Savinji je padel s hišnega ograda in si poškodoval prsni koš. Ob ponesrečenca se zdravita v celjski bolnišnici.

Število brezposelnih, ki so prijavljeni pri ekspozituri Borze dela v Celju, je v zadnji desetini meseca maja padlo od 641 na 639, med temi je 68 brezposelnih ženskih delovnih moči.

Pri regulaciji Voglajne je zaposlenih sedaj 24 brezposelnih iz mesta Celja. V torek, 2. junija je mestna občina začela v lastni režiji z regulacijo Ložnice v prvi etapi, to je od izliva v Savinjo do Joštovega mlina. Od brezposelnih, ki so pristojni v mesto Celje, ali pa stanujejo tukaj vsaj 5 let, je bilo pozvanih k delu 64 delavcev, a odzvalo se jih je samo 46.

Požar v Britofu

Kranj, 3. junija.

V vasi Britof pri Kranju je sinoči okoli 11 ponoči izbruhnil požar pri posestniku Bučarju J., po domače pri Kocjanu. Požar je popolnoma uničil vsa gospodarska poslopja, tako pod, dve šupi in drvarnico. Poleg tega je uničil mnogo drv, voz, poljsko orodje, stroje in zadnjo zalogo slame, seno in deteljo. Ravno tako je tudi sosedov pod, ki stoji v bližini, močno ožgan. Le gasilec, tako domačim kakor kranjskim, se je treba zahvaliti, da so požar omejili, da se ni razširil še na hišo, ki stoji 7 metrov od kraja požara.

Kdo je zažgal, se ne ve. Sumijo pa nekega berača, katerega ni hotel gospodar malo prej vzeti na stanovanje, ker je bil vinjen in ni hotel izročiti svojih listin; morebiti, da je ta v svoji jezi zažgal. Vedo le to, da je gospodarjev sin, takoj ko so šli spat, slišal, da nekdo po dvorišču sem in tja hodi. Ker pa so bila hišna vrata zaklenjena in pelje mimo ceste, ni na to polagal važnosti. Kmalu po tem, pa je nekdo na cesti zavpil — in že je izbruhnil velik ogenj.

Škoda, ki jo je napravil požar znaša nad 50.000 din, a je bila le nezatno krita z zavarovalnino.

Svetovna kriminalna policija v Ljubljani

Tekom večerajšnjega in današnjega dne so se zbrali v Ljubljani člani stalne komisije mednarodne kriminalne policije, ki so — kakor znano — pred dnevi zasedali na zborovanju v Belgradu. Ze večeraj so slavni kriminalisti s svojimi tipičnimi policijskimi postavami vzbujali po ljubljanskih ulicah in kavarnah splošno pozornost.

Z današnjim zagrebškim brzovlakom so prispeli še zadnji člani mednarodne policijske ustanove tako, da imamo danes zbrane vse najbolj znane svetovne preganjalce kriminalnih tipov.

Proti enajsti uri so se vsi ti številni gospodje, ki so v zadnjih dneh prepotovali tudi že dobršen del naše države, sešli v dvorani Trgovskega doma. Dopoldne bo prirejen kriminalistom banket, ki se ga udeleže tudi predstavniki državnih oblasti in mestne občine.

Odločni gimnazisti

Sabac je pred kratkim doživel posebne vrste senzacija. Dosedaj še nepoznani dijaki tamkajšnje gimnazije so napadli gimnazijo in jo poskušali zažgati, da bi na ta način zabrisali sledove svojih slabih ocen na koncu šolskega leta. Ko se je šolski sluga zgodaj jutraj pojavil v šolskem poslopiju, da očisti učilne sobe, je našel vrata profesorjeve sobe odprta, iz sobe pa se je valil debel in gost dim. Sprva je mislil, da je bil preko noči izvršen vlom, ko pa je stopil v sobo, je opazil, da se dim vali iz predalov, v katerih so bili shranjeni zvezki s šolskimi nalogami dijakov in pa katalogi z ocenami. Plamen je že objemal en katalog, glavno žrtve napada razjarjenih dijakov. Na srečo je prišel sluga pravočasno v šolo, saj so se plameni lotevali že vseh lesenih predmetov, ki so se nahajali v profesorjski sobi, da je moral poklicati gasilce, ki so rešili pred popolnim uničenjem del šolskega poslopja. Ravnatelj gimnazije pravi, da so bili to najbrže mali maturanti, ki so želi letos kaj slabe uspehe. Če bi se jim dejanje posrečilo, bi najbrž dosegli to, da bi jih profesorji morali ponovno izprašati. Vendar so imeli prav malenkosten uspeh, ker so bili vsi ostali katalogi shranjeni v ravnateljevi sobi.

Dunaj - Sušak

Ljubljana, 4. junija.

Kakor smo napovedali že v večerajšnjem »Slovenskem domu« je bila včeraj otvorjena značna linija Dunaj-Graz-Celovec-Ljubljana in Sušak. Ob 12.40 je pristal na letališču v Dev. Marija v Polju velik Junkersov trimotornik, s katerega so stopili predstavniki avstrijske aviatike ter koroske deželne vlade. Po krajšem pristanku in po medsebojnih pozdravih s predstavniki naše javnosti, je nadaljevalo letalo pol proti Sušaku. S tem je bila otvorjena značna proga, ki je izredne važnosti za nadaljni napredek in razvoj turizma, ne samo na Jadranu, marveč tudi v ostalih predelih naše države, ki so z uvedbo nove linije znatno približajo srednje- in severoevropskim centrom, od koder prihaja glavni dotok tujecev.

Razglasitev obvezniškega razporeda

Maribor, 3. junija.

Razglasitev obvezniškega razporeda bo tudi letos na travniku vojaškega vežbališča na Teznu pri Mariboru ob vsakem vremenu dne 14. junija z začetkom ob 7 jutraj ter bo trajalo vse dan do 6 večer. Razglasitve se morajo udeležiti vsi vojaški obvezniki rojeni v letih 1886, do vključno 1914., ki so vojaško pristojni v Maribor in bivajo v mestu ali njegovi neposredni okolici, to je v Kamnici, Koških, St. Petru, Teznu, Radvanju in Studenčih.

Ljubljana danes

Koledar

Danes, četrtek, 4. junija: Francišek Ks. Jutri, petek, 5. junija: Bonifacij.

Lekarne. Nočno službo imajo: mr. Leustek, Resljeva ulica 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Vič.

Kaj bo danes

Društvena dvorana Sv. Peter: ob 8 sestanek fantovskega oddelka šentpeterskega prosvetnega društva.
Ljubljana: drveni ob 8 vaja celotnega zbora. Pevski zbor GM: ob 20 seja širšega odbora z reditelji.

I. letošnja operna produkcija drž. konservatorija bo šele v petek, dne 12. t. m., in ne kakor je bilo prvotno javljeno, jutri, v petek, dne 5. t. m. Kupljene vstopnice veljajo. Produkcija bo v operi, naslednja operna produkcija bo v ponedeljek, dne 15. t. m.

Absolventi konservatorija Glasbene Maticice, odnosno drž. konservatorija v Ljubljani: ga. Pavla Lovšeta, operni pevec Gostič Jože, pianista Lipovšek Marijan in Sivic Pavel, violinist Karel Rupel, Ljubljanski kvartet (Pfeifer, Stančič, Sušteršič, Müller) in godalni orkester pod vodstvom skladatelja L. M. Škerjancja sodelujejo na III. jubilejni produkciji, ki bo v ponedeljek, dne 8. junija, ob četrt na 7 v Filharmonični dvorani. Na skrbno sestavljeni koncertni spored se še povrnemo. Sporedi, ki so obenem vstopnice, bodo na razpolago v knjigarni Glasbene Maticice od petka dalje.

V počastitev spomina ponesrečenega kolege Bojana Lovša je Akademski klub montanistov na mesto venca poklonil Jugoslovanskemu akademskemu podpornemu društvu znesek 100 din.

Redni nabor za mesto Ljubljano bo v dneh od 15. do 24. junija t. l. v Dvorani Mestnega doma na Krekovem trgu št. 2, I. K naboru morajo priti vsi mladeniči, ki so rojeni v letu 1916 in vsi oni rojstnih letnikov 1915 do 1909, ki doslej še niso bili pregledani, ali pa so bili proglašeni za časosno (privremeno) nesposobne.

Dosluzeni vojaški obvezniki, ki so postali nesposobni za vojaško službo, pa doslej še niso bili ocenjeni za nesposobne, naj se nemudoma zglase za pregled pri svoji domovinski občini, Ljubljana pa v vojaškem uradu na Ambroževem trgu št. 7, I. nadstropje.

Naknadna vojaška zaprisega. Vsi vojaški obvezniki do 50. leta starosti, ki doslej iz kakršnega koli razloga še niso bili zapriseženi, naj se najkasneje do 10. junija t. l. zglase v vojaškem uradu na Ambroževem trgu št. 7, I., kjer prejmejo prigrasnice za prisego, ki bo v nedeljo, dne 21. junija t. l. ob 10 uri, v Mišičevi vojašnici na Taboru. Kdor bo neopravičeno izostal, bo najstrožje kaznovan.

Rezervni častniki se obveščajo, da bo pregledni urni za pehotne častnike v ponedeljek 22. junija, za vse druge častnike pa v torek 23. junija t. l. ob 5 uri popoldne v dvorani Mestnega doma na Krekovem trgu št. 2, I. Vsi oni častniki, ki imajo državno uniformo, naj privedejo zanesljivo v pregledu. Posebnih pozivov se ne bo razpošiljalo, pač pa bo klican na odgovor, kdor k pregledu ne pride.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 20 uri.

Četrtek, 4. junija: Mladi gospod šef. Red C.
Petek, 5. junija: ob 15. uri Prva legija. Dijaška predstava. Globoko znižane cene od 5 do 14 din.

Opera.

Začetek ob 20 uri.

Četrtek, 4. junija: Faust. Red Četrtek.
Petek, 5. junija: zaprti (generalka).
Sobota, 6. junija: Vesela vdova. Premiera. Izven.

Drama.

Prva legija, znamenito delo ameriškega pisatelja Lavreyja, se vprizori kot dijaška predstava v petek, dne 5. t. m., ob 15 uri popoldne v drami. Ker je to poslednja dijaška predstava v tej sezoni, se prav posebno opozarjamo nanjo naše dijaštvo.

Opera.

Poslednja vprizoritev Gounodejevega »Faust« bo v letošnji sezoni v četrtek, dne 4. t. m. V glavnih vlogah nastopijo ga. Gjunganec, g. Banovec, g. Primožič, ga. Poličeva in g. Kolacio. Predstava je za red četrtek.

V soboto, dne 6. t. m. zvečer, bo v operi premiera Leharjeve »Vesele vdove«, ki je bila pred leti najprivlačnejša opereta vsega operetnega repertoarja. Na novo je postavlil to delo kapelnik Štrifol. V glavnih vlogah nastopi ga. Gjunganec, ostalo zasedbo javimo jutri.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Četrtek, 3. junija: 12.00 Narodne pesmi iz raznih delov (plošče) 12.45 Vremenska napoved, poročila 13.00 Napoved časa, objava sporeda, obvestila 13.15 Vesel spored (Radijski orkester) 14.00 Vremenska poročila, borzni tečaj 19.00 Napoved časa, vremenska, poročila, objava sporeda, obvestila 19.30 Nacionalna ura: Vloga službe v bulejskem pokretu (Protič iz Belgrada) 19.50 Domače povelje v instrumentalni obliki (plošče) 20.30 Klavirski koncert Marijana Lipovšca 21.15 Ruske opere (Radijski orkester) 22.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda 22.15 Plesna glasba — izna Radijski jazz, povelje vložke po g. Drago Zagar.

Drugi programi

ČETRTEK, 4. junija. Belgrad I: 20.00 Mozartov koncert 21.30 Židovske pesmi 22.00 Narodne pesmi — Belgrad II: 14.05 Bravo predavanje »Bokalska morarnica« — Zagreb: 20.00 Prens iz Belgrada 22.15 Mandolinski kvartet — Dunaj: 20.05 Filmski singlji na dveh klavirjih 21.25 Melodramatične ura 23.05 Plesna glasba — Budimpešta: 20.15 Orkester in klavir 22.05 Ciganška glasba 23.00 Plošče — Trst-Milano: 17.15 Petje 20.50 Pletljiva opereta »Doretta«, nato plesna glasba — Rim-Bar: 17.15 Komorni koncert 20.45 Bizetova opera »L'ovce biserv« — Praga: 19.55 Orkestralni in zborovski koncert 20.40 Izra 21.50 Plošče 22.15 Laska glasba — Bratislava: 20.55 Koncert zbora »Hlahol« 21.15 Sketh »Vr zdravja« 21.35 Klavir 22.30 Laska glasba — Varšava: 20.00 Laska glasba in plošče 21.00 Wertheimove pesmi 21.30 Mozartov klavirski kvartet

Občni zbor SPD Radovljica

Izredni občni zbor Slovenskega planinskega društva, podružnica Radovljica, se bo vršil v ponedeljek, dne 15. junija 1936, ob 20 uri v restavraciji Kunstelj v Radovljici z edino točko dnevnega reda: Odobrenje sporazuma s Sokolskim društvom v Radovljici.

V slučaju, da bi se ob določeni uri občni zbor ne mogel vršiti vsled prepričane udeležbe članstva, se bo vršil pol ure kasneje na istem mestu nov občni zbor, ki bo sklepal ob vsaki udeležbi.

Izreden obisk na velesejmu

Ljubljana, 4. junija.

Včeraj je bilo na velesejmu ves dan zelo živo. Lepo vreme je pripomoglo, da se je pri velesejskih blaginah vsaj deloma nadoknadilo, kar je bilo zamujeno čez praznike.

Včerajšnji dan pa zaznamujejo na velesejmu tudi izreden obisk. Okrog poldneva sta po ljubljanskih ulicah vzbujala pozornost dva, prav ogromna vola, ki sta počasi in dostojanstveno, kakor se za taka veličana spodobi, korčala po Gosposvetki cesti proti velesejmu. Oba sta bila lepo ovenčana, imela sta napise odkod sta in kam sta namenjena. Imela sta celo v repih vsak po eno vrtnico — znak velikega prijateljstva, ki sta ga bila deležna tam, kjer so jih redili.

Huda cestna nesreča

Pluž, 3. junija.

V četrtek 28. maja okrog 18 se je zgodila na cesti med Borlom in Zavrcem nesreča, pri kateri bi kmalu prišel ob življenje posestnik in mizar Pavel Kovačič iz Vinice. Ob navedeni uri je vozil z dvovrzhnim vozom omenjeni mizar v smeri proti Zavrcu. Od nasprotni strani pa je prišel nek osebni avto, baje iz Kranja. Ker je na tem mestu velik ovinek, avto pa ni dajal nobenega znaka, ni došel manjkalo, da nista voznik in avto treščila skupaj. V istem hipu so se pa konji splašili, zavili v cestni jarek, nakar se je voz s konji in voznikom vred skotalil v visoko naraslo Dravo. V trenutku so valovi zagnili voz s konji vred in voznika. Poslednjega so v zadnjem hipu rešili gotove smrti in ga spravili na suho. Konji pa so se utopili in tudi voz je ostal v globokim reku. Kdo je zakrivil nesrečo, še ni dognano, dejstvo pa je, da je na tem mestu cesta doh

Jugoslavija: Čehoslovaška

Kot priprava na letošnje olimpijske igre v Berlinu se bo vršil dne 14. junija letos v Pragi meddržavni lahkoatletski miting med lahkoatletskima reprezentancama Jugoslavije in Čehoslovaške. Slovenska lahkoatletska podzveza je poslala v Zagreb predlog, kdo pride v poštev za reprezentanco. Naša podzveza je predlagala sedem atletov. Košna postava seveda še ni določena.

Ker bo pa našo športno javnost gotovo zanimalo, kakšni so izgledi na rezultat tega srečanja, bomo vporabili priliko, da na podlagi rezultatov, ki so jih dosegli praški lahkoatletci na medmestnem mitingu Beograda, Prage in Bukarešta.

To srečanje glavnih mest držav Male Antante in njeni rezultati nam pokažejo v glavnem prognozo, na podlagi katere lahko spoznamo v poznano, kako odličen nasprotnik je čehoslovaška reprezentanca. Medmestna tekma se je vršila o binokstih v Bukarešti. Zmagali so praški lahkoatletci s precejšnjo premočjo. Beograd pa je zasedel zadnje mesto. V številkih je Praga v celoti dosegla 120 točk, Bukarešta 83, Beograd pa 81 točk.

Rezultati so bili:

Tek na 100 m: 1. Dejaner (Bu) 10.8 sek. 2. Juranka (Pr) 10.9. 3. Bayer (Be) 11.2.
Tek na 1500 m: 1. Hošek (Pr) 4:06.8. 2. Hainzl (Pr) 4:11. 3. Dinukristi (Bu) 4:15.6.
Met kroglice: 1. Douda (Pr) 15.23 m. 2. Vučević (Be) 13.92. 3. Kleut (Be) 13.42.
Skok v višino: 1. in 2. Galanda (Pr), Kratky 185 cm. 3. Telesko (Be) 175.
Tek na 400 m: 1. Lorenz (Pr) 50.4 sek. 2. Kratky (Pr) 51. 3. Jordajk (Bu) 52.
Met diska: 1. Kleut (Be) 42.74. 2. Hovaletz (Bu) 41.92. 3. Vučević (Be) 40.86.
Stafeta 4 × 100 m: 1. Praga 43 sek. 2. Bukarešta 43.4. Beograd 44.2.

Drugi dan:
Tek na 400 m z zaprekami: 1. Blondt (Pr) 57.6. 2. Banšček (Be) 58.2. 3. Kavan (Pr) 58.6.
Tek na 5000 m: 1. Dinukristi (Bu) 15:54.2. 2. Tajbl (Pr) 16:31. 3. Comanesku (Bu) 16:40.
Tek na 800 m: 1. Otahal (Pr) 1:59.6. 2. Nihhazi (Be) 2:00.7. 3. Lorenz (Pr).
Met kopa: 1. Vancany (Bu) 55.90 m. 2. Novak (Pr) 55.56.
Skok s palico: 1. Bakov (Be) 3.60 m. 2. Otava (Pr) 3.50 m.
Skok v daljavo: 1. Vosolsobe (Pr) 7.19 m (nov čehoslovaški rekord). 2. Jonesku (Bu) 7.03 m. Hofman (Pr) 6.98.

Svedska štafeta 400 × 300 × 200 × 100: 1. Praga 2:03. 2. Beograd 2:03.6 (nov jugoslovanski rekord). 3. Bukarešta 2:05.8.

Po doseženih uspehih vidimo, da so čehoslovski odlični v skoku v daljavo, višino, v tekih na srednje proge in tudi prav tako dobri metalei.

O nogometu

Strelji na gol so merilo za zmago

Tako kot je v drugih športnih panogah centimeter in sekunda merilo po katerem se merijo uspehi tekmovalcev, tako je v nogometu gol tisto, kar odloča o zmagi ali porazu. Zabit gol, to je želja vsakega napadalca in po doseženih golih se ocenjuje moč dotičnega moštva. Strel na gol je simbolični izraz tehnik in premoči dveh nasprotnikov in naj bi bil obenem končni uspeh vsake napadalne akcije.

Naj katerokoli nogometno moštvo predvaja še tako lepo igro v polju, naj še tako visoko nadkrijuje tehnično svojega nasprotnika in od lepote skoraj umira — kakor pravimo — vse ne pomaga nič, če ne zna napad te premoči izrabiti v številki — голу. Tudi nogometna publika želi videti predvsem gole; gol je namreč tisto, kar napravi igro zanimivo in napeto. Zato se nam pa zdi odveč, da bi še govorili o važnosti gola pri nogometu.

Trening v šutiranju

Kdor točno opazuje nogometno igro, bo marsikdaj lahko opazil, kako klavirno se v mnogih pri-

Par volov 2655 kg

Kmet je vola prignal na velesejem. Kmalu se je okrog obch velikanov zbralo vse, kar je bilo na velesejmu. Vsi so občudovali ogromne kolose, vola pa sta zrla med ljudi začudeno, kakor, da bi hotela vprašati, zakaj ju gledajo.

Kako sta vola ogromna, kaže najbolje njih teža: tahtata nič manj kakor 2.655 kg.

Doma z Blok

Vsi so se zanimali, odkod sta vola. Napis pa je razodeval, da sta doma z Blok. Redil jih je posestnik Zakrojšek Matevž in sta vola stara po 7 let. Sedaj — tako je pravil — sta že dovolj zrejena in ni nič prezgodaj, da ju proda. In tako ju je prodal mesarju in prekaševalcu g. Javorniku v Ljubljani. Tam sta morda vola danes že storila svoj konec; če pa še nista, bosta pa jutri ali tle dni. — Voli sta namreč kupljena za mesnico.

Posebna cena

»Ali ste pri ceni kaj več dosegli?«
»Saj so tudi voli nekaj posebnega in zato mora biti tudi cena posebna.«

Dobil je za vole 6.50 Din po kilogramu, dočim je cena volov sicer znatno nižja.

Bila sta na ta način zadovoljna oba: kmet, ki je vole še kolikor toliko dobro prodal in mesar, ki je dobil prvovrstne vole.

Sredi popoldneva sta vola zopet dostojanstveno odkorčala proti Gosposvetki cesti, velesejem pa je bil ob svojevrstno zanimivost.

preozka in nezadostno zavarovana ob visokem dravskem obrežju. Dokaz temu je, da so se v kraškem času zgodile že tri slične nesreče na tej cesti. Potrebno je torej, da merodajni faktorji ukrepeno vse potrebno, da se cesta med Borlom in Zavrcem končno primerno razširi in popravi, odnosno izpopolni v tem smislu, da se napravi na obrežju ograja, ki bo ščitila voznike pred nevarnim padcem v deročo Dravo.

Težka nezgoda. Nevarno se je ponesrečil 59 letni Franc Brahuša, posestnik iz Osluševca. Pri vožnji apna je zavozil v cestni jarek, nakar se je voz z vso težo prevrnil in Brahuša pokopal pod seboj. Ljudje, ki so se slučajno nahajali v bližini so prihiteli ter ponesrečenca rešili in ga izvlekli izpod voza. Dobil pa je pri tem nevarne nohtanje poškodbe in so ga morali spraviti v bolnišnico, kjer so ugovorili, da ima med drugim zlomljenih tudi več reber.

merih postavi napadalec, kadar hoče streljati in kako brezskrbno in lahkomiselno mnogokrat strelja. Priti mora do zaključka, da se pri nas mnogo premalo pazi na trening v streljanju na gol, čeprav vsi vemo, da je to najvažnejše.

Odličnost, moč in volja je predpogoj, kar mora imeti slednji napadalec. Igralec, ki je boječ, neenergičen, počasen in brez temperamenta, je prav tako slab napadalec, kakor bi bil slab tisti dvigovalec uteži, ki je preslaboten. Nogometas, ki mu manjkajo omenjene lastnosti, bi zelo redko mogel biti dober napadalec, če je še tako dober tehničar. Manjkajo mu namreč običajno na prodornosti in na tem, da je uspešen. Med izvrstnim tehnikom in pa uspešnim igralcem je velikanska razlika. Dobre napadalec bomo našli samo, če iščemo v tej smeri.

Tipične napake napadalcev

Na trening napadalca je treba polagati posebno važnost in skrb. Popolnoma nesmiselno je videti tik pred golom vseh pet napadalcev, ki se skoraj drug drugemu ne morejo več umikati, kot imamo mnogokrat priliko to videti. Prav tako je brez smisla stati na treningu sredi igrišča in natepavati žogo proti голу. Velikanska napaka je v tem, da si igralec žogo lepo pripravi in da šele potem strelja, namesto, da bi treniral streljati v teku in iz vsake pozicije. Pri tekmah so zelo redki slučajji, da bi si igralec lahko lepo pripravil žogo in potem streljal. Zoga in igralci so pri tekmah v stalnem gibanju in nasprotnik prav gotovo ne bo dal prilike do levega in čistega strela. Druga napaka je v tem, da igralci streljajo samo s tisto nogo, s katero čutijo, da imajo sigurnost, namesto, da bi skušali trenirati tako, da bi z obema nogama imeli enako gotovost. Krilni napadalec naj pravilno presodijo, kdaj se izplača streljati na gol njam samim in kdaj je boljše, da žogo oddajo. Tudi v tem se mnogo greši. Zlasti za krilne napadalec je posebno važno, da streljajo iz vsake pozicije in v teku.

Odlična drža telesa

Načelno lahko rečemo, da je pri vseh slabih streljih krivda na nepravilni držji telesa in odnosa do žoge. Telo ne sme biti v momentu, ko igralec strelja, nikdar nagnjeno nazaj, žoga gre v tem primeru vedno v zrak. Teža telesa mora biti vedno pravilno porazdeljena na oni nogi, na kateri igralec stoji. Najboljši dokaz za to so slike, ki nam kažejo znane nogometase pri streli. Ravno tako je važno pri streli, da zadenemo pravi trenutek. To so pa stvari, ki se pridobijo samo z resnim in sistematičnim treningom.

Ako napravimo iz vsega zaključek, moramo reči, da je streljanje v nogometu umetnost, ki sicer ni dana vsakemu igralcu, ki se pa da do gotove mere priučiti. Treba pa je zato resnega dela in vedno iznova popravljati napake.

Maribor

REPERTOAR MARIBORSKEGA GLEDALIŠČA

Četrtek, 4. maja ob 20: »Karijera kanclista Winziga« Poslovilna predstava Maksa Furijana. Izven.

Kamnik

Slovenski tabor v Mengšu. Za nedeljo, dne 7. t. m. je preskrbljeno, da bodo vozili iz glavnega trga v Kamniku avtobusi podjetja »Perigrin« od pol 8 zjutraj dalje, vsake četri ure v Mengeč in nazaj za ceno 5 Din na osebo.

Katoliškim akademikom!

Akademski zveza bo ob priliki Slomškovih dni priredila dvodnevni izlet vsega svojega članstva v Maribor. Ta izlet bo prvi uradni obisk katoliških akademikov v Mariboru. Želja prirediteljev je, da pride ob tej priliki v Maribor kar največ akademskih mladine. Pripravljeni odbor v Mariboru bo nudil akademščarkam in akademikom vse ugodnosti, ki so sploh možne. Vsi stroški bodo znašali samo 50 din, ki pa se bodo predvidoma še nekoliko znižali. Vračunana je vožnja Ljubljana-Maribor in nazaj, kakor tudi prenočišče in hrana za oba dneva.

V Mariboru se bomo udeležili vseh glavnih slovesnosti, imeli bomo svoje zborovanje in popoldanski izlet z avtobusi v mariborsko okolico.

V Maribor odpotujemo iz Ljubljane v nedeljo, dne 28. junija, ob pol 6 uri zjutraj, vrnemo se pa v Ljubljano v ponedeljek 29. junija zvečer ali v torek 30. junija popoldne. Oni tovariši in tovaršice, ki ne bodo potovali v Maribor s skupno eksterzijo iz Ljubljane, naj bodo v nedeljo 28. junija ob prihodu ljubljanskega vlaka ob 9 uri na glavnem kolodvoru v Mariboru, odkoder bomo skupno odkorakali na Slomškov gozd.

Prijaviti se je treba do 15. junija pri tov. Pukšiču v Akademskem domu, Miklošičeva c. 5. Obenem s prijavo je treba plačati na račun stroškov delni znesek 20 din.

Košina navodila bomo objavili v »Slovenec« in na društvenih oglašnih deskah.

Akademski zveza.

Po stavki gradbenega delavstva

Belgrad, 3. junija. Inspekcija za delo za mesto Belgrad, Zemun in Pančevo je izdala ob stavki gradbenih delavcev tole uradno sporočilo:

28. maja t. l. sklenjena kolektivna pogodba med zvezo gradbenih delavcev, podružnico Belgrad-Zemun, po eni strani, in zvezo združenja Jugoslovanskih gradbenikov Belgrad, po drugi strani, ureja uradno razmerje, pravice in dolžnosti delavstva in delodajalcev pri poslopih v Belgradu in Zemunu:

Cl. 1. Delovni čas gradbenih delavcev je 10 ur, in sicer od 7 do 12 in od 13 do 18 vsak delavnik, v sobotah pa od 7 do 12 in 13 do 16. Nočno delo se plača 100% normalnega dela in se dela v premenah. Nadurno delo se lahko v izjemnih primerih vrši od 18 do 20 ure, in sicer samo pri betoniranju. To nadurno delo se plača s 50% več kakor normalno delo. Ob nedeljah in po zakonu predpisanih praznikih je delo prepovedano na podlagi čl. 12. zakona o zaščiti delavcev.

Cl. 2. Minimalna mezda za navadne delavce znaša 2.60 din na uro, za kvalificirane (zidarje in tesarje) pa 4.40 din. Te mezde veljajo od dneva podpisa te kolektivne pogodbe do 1. septembra t. l. Od 1. septembra t. l. pa do 30. decembra 1936 bodo znašale mezde navadnih delavcev 3 din na uro, kvalificiranih pa 5.50 din. Te mezde so minimalne in ne sme noben delavec gori omenjenih kategorij biti slabše plačan. Delavcem se mezde ne bodo znižale, dokler bodo delali pri istem delodajalcu. To velja za tiste delavce, ki so imeli večje mezde od minimalne. Dajavje in davki po zakonu.

Cl. 3. Razne določbe: nekvalificirano osebe se ne sme rabiti pri strokovnih delih.

Cl. 4. Akord se ukine za zidanje, betoniranje in tesarska dela. Delodajalci jamčijo delavcem gori navedene minimalne mezde za določeni čas. Plačuje se vsako soboto, če je pa ta dan praznik, v petek. Izplačilo se vrši po končanem delu čez pol ure. Vsako nadaljnje čakanje na začetek izplačila se ima računati kot pri delu uporabljen čas in tako tudi plačati.

Cl. 5. Poskusna delovna doba je 14 dni, odpoved po zakonu. Orodje, potrebno za delo, je dolžan dati delodajalec. Delavci so odgovorni za prevzeto orodje.

Cl. 6. do čl. 8. govore o tehničnih podrobnostih pri delu.

Cl. 9. Delodajalci dovolijo delavcem volitev delavskih zaupnikov na podlagi obstoječih pogodb.

Cl. 10. 1. maj se prizna za praznik delavcev. Delodajalci ne bodo zaradi praznovanja tega dne delali delavcem nobenih ovir.

Cl. 11. Vsi delavci, ki so se udeležili te stavke, se imajo sprejeti zopet v prejšnje službeno mesto pod pogoji tega dogovora, tako da ne sme biti nihče preganjan zaradi stavkanja.

Cl. 12. Pogodbeni stranki se obvezeta, da se bosta do 1. julija pogodili glede sklenitve kolektivne pogodbe.

Cl. 13. Če bi nastalo kakšno nesoglasje, a tudi za pravilno razlago kolektivne pogodbe, se bo sestavil skupen paritetni odbor po treh članov z vsake strani pod predsedstvom delovnega inspektorja.

Cl. 14. Ta kolektivna pogodba velja do 31. decembra 1936.

Nato slede podpisi zastopnikov delavcev in delodajalcev. Kolektivna pogodba je registrirana pri delovni inspekciji v Belgradu pod 831 z dne 29. maja 1936. Po tej kolektivni pogodbi se je na temelju osemurnega dela doseglo povečanje delavskih mezd za 50% do 1. septembra, od 1. septembra pa še več, tako za navadne kakor za kvalificirane delavce. Razen tega odreja pogodba določitev minimalnih mezd za leto 1937 s pogajanj, ki bi se vršila meseca julija.

Ker so to pogodbo sklenili in podpisali delavci in delodajalci, se razglasa delavcem, da se lahko neovirano vrnejo na delo in da jim bodo organi oblasti popolnoma zajamčili delo.

Iz delovne inspekcije št. 845 z dne 3. junija 1936

Nadebudni sinček.

»Mamica danes je učitelj zadel vprašanje, katero so samo trije v razredu mogli odgovoriti: »Moj Edo je bil gotovo med njimi.« Edo: »Na zalost, tudi jaz sem z dvema to risama metal kamenje na njegov vrt.«

Foto amaterji pozor!

Nudimo Vam po najnižji ceni popolnoma nove krasne foto albume foto oglične, navadne albume za razglednice ter spominske knjige.

Bogata zaloga Konkurenčne cene

Prodajalna H. Ničman

Ljubljana Kopitarjeva ulica št. 2

1000 in ena zanimivost

Padala za pse

Da postaja potovanje po zraku vsebolj zložno in vsebolj varno, ni nič novega. Zlasti trgovski in poslovni svet se najnovejšega premikalnega sredstva rad poslužuje, zakaj kljub brezposelnosti in kljub brezdelnosti velja pri trgovini zmeraj pravilo, da je čas denar. Tega se zavedajo tudi letalske družbe in skušajo tej trgovski zahtevi čimbolj ugoditi, saj se zavedajo, da je čas denar tudi zanje. To se pravi, čim manj časa prebije potnik na poti v letalu, tem več zasluži od njega lahko družba. Toda pri zračnem potovanju ne gre več samo za brzino, ki je že skoraj dosegla svoj višek. Gre tudi za udobnost in pa predvsem za varnost. Še tako pogumnega potnika stisne malce srce, ko zaupa svoje življenje železnemu pliču. Če ne drugače, pa takrat, ko vstane v zračnih višavah vihar.

Zato mednarodne letalske družbe konkurirajo med seboj tudi v tem, katera bo nudila svojim potnikom večjo varnost. V tem so bili do zdaj prvi Amerikanci. Ti so kmalu pogruntali, da potniku ne more biti prav prijetno, če mu že takoj pri vstopu v letalo navežejo na rame nahrbtnik s padalom, ki ga zmeraj opominja na to, kaj ga lahko doleti. Potovanje, ki se vrši neprestano v senci smrti, ni prijetno. Zato so dali patentirati izum, ki omogoča pilotu, da lahko v trenutku nevarnosti z enim pritiskom na vzvod odklopi vse sedeže v letalu, da se s potniki spuste na zemljo. Sedeži so seveda opremljeni s padali.

Tudi to ni tako nova stvar. Novo je samo to, da gre skrb za udobnost in varnost potnikov tako daleč, da je neka velika ameriška letalska družba opremila s padali tudi pse, pse, ki jih jemljejo s seboj na pot moderne dame, ter prtljago. V primeru nesreče se potnikom torej ni treba bati, da bi izgubili svoje najdražje. Celu ko frče po zraku, lahko pogledajo, če je prtljaga, ki lebdi ob njih, v redu, ali pa se lahko pozabavajo s svojim Pufijem...

10.000 metrov poljubov zaplenjenih

Znano je, da je dostojnost takozvanih divjaskih narodov precej večja, kakor pa dostojnost civilizirancev. To v vsakem pogledu, celo tam, če gre za uveljavljene moralnih načel proti najmodernejšim pridobitvam. V tem znajo biti taki narodi zelo radikalni.

Japonci ne spadajo že dolgo več med divje narode. Toda svoj čut za dostojnost so ohranili še zmeraj. Tako je japonski državni urad za filmsko cenzuro pred nedavnim odločil, da se morajo v filmih prizori z objemanjem in s poljubovanjem omejiti na čim manjšo mero, češ, da taki prizori niso za razumevanje filma bistveno prav nič potrebni.

Ker so pa prizori te vrste zelo važna sestavina vseh filmov pri nas in na Japonskem, in ker ni enostavna prepoved dosti pomagala, je cenzura poslala na delo može s škarjami. Ti so zlasti iz ameriških filmov letos izrezali nič manj kakor 10.000 m prizorov s poljubi...

Mučenec kajenja

Prvi človek, ki se je upal v Evropi kaditi, je bil, kakor so odkrili španski listi, neki Rodrigo de Jerez. Ta je bil mornar na eni od Kolumbovih ladij. Že na prvi poti po ameriških obalah je odkril čudno navado Indijancev, da uživajo dim. Poskusil je tudi sam in je videl, da stvar ni nič

tako strašna, kakor se je zdelo na videz. Kaj kmalu se je kajenja navadil tudi sam.

Ko se je vrnil domov v Španijo, je prinesel s seboj precejšnjo zalogo tobaka, katerega si je ob vsaki priliki privoščil. Najbrž je to njegovo ženo strašno jezilo, saj ji je vsa hiša smrdela. Po drugi strani pa je bila prepričana, da je mož v zvezi s samim vragom, ko požira ogenj. Zato je šla in ga ovadila krvavemu sodišču zaradi čarovnije. Sodišče je nesrečnega požiralca dima vrglo v ječo, v kateri je presedel celih deset let.

Po desetih letih, to je natančno leta 1536, so se ga pa domislili in ga izpustili. Seveda se je čutil, ko je videl, da kadil že ves svet in ne najmanj tisti sodniki, ki so njega pred desetimi leti zaprli. V Španiji so mu zdaj postavili spomenik z napisom: »Mučencu kajenja, Rodrigu de Jerez.«

Gramofon, ki ubija

Marsikatera moderna plesna pesem, ki jo poznamo pod imenom »šlager«, je že naredila, če že ne škoda, pa vsaj dosti neumnosti. Ubila je predvsem v mladih ljudeh smisel za narodno pesem, za lepoto besedila in vse nadomestila s plitvo mednarodno brezbarvnostjo, ki po večini primerov meji na strahovito neumnost.

Toda, da bi kak šlager, ki zveni z gramofonske plošče, postal morilec, še ni bilo slišati. To se je zgodilo v Budimpešti. Tam je vse mlade ljudi osvojila melanholična popevka z naslovom »Mrka nedelja«. Vse trgovine z gramofonskimi ploščami so prodajale samo to pesem, vse gostilne in vse kavarne so bile polne njenih melodij. V vsej Budimpešti ni bilo moči slišati drugega, kakor »Mrka nedelja«. Širila se je kakor epidemija.

Iktratu z njo se je pa začela širiti epidemija samoumorov. Čisto po vzorcu, ki je bil napisan na gramofonski plošči. Plošča je govorila, kako si mrko deževno nedeljo vzame življenje zaljubljenec in pred smrtjo prosi svojo drago, naj pride k njegovemu mrtvaškemu odru in mu privoščil še zadnji pogled.

Mladi ljudje so se streljali, zastropili in obesili kar na ducate, tako, da je morala poseči vmes policija in prepovedati prodajanje in predvajanje te plošče v vsakršni obliki.

Predhodnik brzjava

Kljub dejstvu, da se radio in njegov blagoslov širi z vso naglico tudi med divje narode, se vendar še vsi afrikanški črnci pri sporočanju vesti na daljavo poslužujejo svojih bobnov, imenovanih »tam-tam«. Poročila, ki jih pošiljajo s tem brzojavnim orodjem, gredo tako naglo od rodu do rodu in od kraja do kraja, da človeka preseneča. Raziskovalci v notranjosti Afrike so bili pogosto naravnost osupli, s kako brzino in na kako razdaljo so bobni prenašali sporočila.

Da navedemo en sam primer: Leta 1898 je v Ondurmanu angleški general lord Kitchener premagal mohamedanske dervise. Ondurman leži v Zapadni Africi v egiptovskem Sudanu. Čez nekaj ur so to vest že imeli v Tangerju, ki leži nasproti Gibraltarju. Vest o angleški zmagi je šla čez sredo Afrike, čez puščavo, prav do drugega konca. Posredoval je to zvezo zamorski boben »tam-tam«.

Človek, ki posluša udarjanje tega bobna, meni, da so vsi glasovi enaki. Zvok se mu zdi dolgočasen in monoton. Toda udarci na »tam-tam« niso samo daljši ali krajši, marveč predstavljajo celo pesem močnejših in šibkejših, višjih in nižjih zvočnih tresljajev, katere pa more razbrati in razvozlati samo vajeno in neskončno ostro uho zamorskega »brzjavnega« izvedenca.

Nagrada za olimpijske zmagovalce je taka, kakršne so bile kolajne pri prejšnjih olimpijskih igrah, le napis je drugi.

Zakleta legija

Ob štirih nas je že budila trobenta. Odhajali smo v Suedjo. Kolona se je pomikala, mi smo pa bili poslednji člen v njej.

Spet smo stali razporejeni ob cesti s prtljago ob nogah. Roke smo tiščali v žepu, kapa je bila potisnjena na uho in šale so pljuscale ena bolj ujedljiva kakor druga. Poročnik Veron je prišel s cigaretami.

»Ej, Gilbert Clair, ali hočete eno?« me je vprašal v najčistejši angleščini.

Res, niti ene nisem pokadil od prejšnje noči.

»Kako ne bi, gospod poročnik.«

Ves srečen sem pokadil cigareto. Ni dosti treba, da je človek v legiji lahko srečen.

Ko je odkorakala vsa kolona, so odšli v vas tudi pionirji. V vsakem oddelku so zmeraj po dva ali trije. Zvečer so pa to pogosto stari legionarji. Ponoči je tehnični oddelek podminiral glavna poslopja v vasi.

Pionirji so zdaj zažgali dolge zažigalne vrvi in se v teku vračali na svoja mesta.

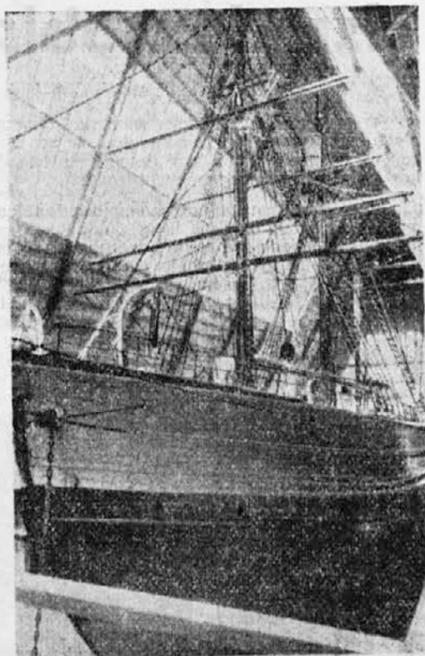
Krenili smo naprej porazvrščeni v zaledju trena. Nismo stopali dolgo tako razvrščeni, ko smo že zaslišali za sabo strašen hrušč. Obrnili smo glave in videli, kako je trdnjava zletela v zrak, razvaline pa so letele po zraku. Razstrelbe so se vršile druga za drugo. Velik mlin, kjer smo taborili, potem bivša sultanova palača in vse hiše, ki so bile izvrstno zgrajene in bi lahko služile za trdnjave, so letele druga za drugo v zrak. Vse ozemlje je bilo posuto z razvalinami in vse je bilo v megli in dimu.

Deseto poglavje.

Vračanje iz Suedje je bil pravi vojaški sprehod, kakršnih smo malo doživeli. Odredili so vse potrebno kakor ponavadi, da bi zavarovali tren. Legija je korakala na koncu. Ker pa je bil general Gamelin prepričan, da nam trenutno ne grozi nobena nevarnost od Druzov, je zapovedal, naj premična skupina — la grupe mobile — koraka po cesti, razvrščena v kolono. Vojaki naj stopajo po trije in trije, kakor v mirnem času. Ko je to povelje prišlo do nas, smo bili še tam, kamor so nas postavili pri odhodu, to je, na levi strani kolone.

Zapoved smo brž izpolnili in smo pohiteli, kakor smo pač mogli, čez grebene in puščavo naprej. Tako smo polahko prehiteli vse oddelke, katere smo pozdravljali z ujedljivimi pripombami.

Tako smo prvi prišli v Mesifre. Tukaj, hvala Bogu, ni bilo treba graditi zidov. Našli smo svoje zaklone take, kakršni so bili pri našem odhodu. Toda na žalost, to

Glasovita raziskovalna ladja »Fram«, s katero so pluli do tečaja, je zdaj v pokojju.

Ni vse zlato, kar se sveti

To je star pregovor, ki pa zmeraj dobi ponovno svoje potrjenje. Zlasti tedaj, kadar so ljudje posebno radodarni z zlatom.

Vsi vemo, s kakšnim navdušenjem so Italijani za časa sankcij oddajali zlato in srebro. Nastala je prava domoljubna epidemija darežljivosti, ki je delala prava čuda. Ta darežljivost je šla tako daleč, da je bilo že skoraj sramotno nositi zlat poročni prstan. Vse je bilo treba nadomestiti z železom. Uradne statistike so izkazovale naravnost ogromne množine srebra in zlata, katerega so darovali zvesti državljani. V tem ni zaostal nihče, oficirji so darovali svoja najvišja odlikovanja, športniki svoje najdragocenejše pokale.

Toda prav pri tej priliki se je tako športnikom kakor oficirjem pripetilo nekaj neljubega. Komisija, ki je pregledovala podarjene dragocenosti, je namreč morala ugotoviti, da je velika večina odlikovanj, pokalov, plaket in kolajn samo pozlačeni, v glavnem pa so vse narejene iz manj vrednih kovin.

Zaradi tega je seveda v domoljubnih krogih nastalo veliko ogorčenje, ki ga vlada ni znala pomiriti drugače, kakor da je nekdanje dobavitelje teh odlikovanj poklicala na odgovor in so bili vsi težko kaznovani.

Televiziogenični obrzi

Televiziogenija je nova znanost, katero je prinesla s seboj televizija, brezlično gledanje na razdaljo. S to iznajdbo je postalo aktualno vprašanje, kakšni bodo morali biti napovedovalci, zlasti pa napovedovalke pri televizijskih oddajah. Zdaj ne bo zadostilo samo lep glas in simpatična barva glasu zato, da bodo poslušalci zadovoljni; treba bo tudi simpatičnega zunanjšega videza in lepega nastopa.

Za televizijske oddaje bodo zdaj prihajale v poštev predvsem napovedovalke, ki odgovarjajo naslednjim lepotnim zahtevam: morale bodo imeti obraz, ki bo imel močne kontrastne poteze. Zaradi tega bodo pri televiziiji postale spet moderne temnolaski. Vrh tega bodo zaradi boljšega prenosa morale svoj obraz še posebej našminkati in pripraviti. Veke si bodo morale pobarvati zeleno. Trepanice in obrvi ogljeno črno, nosnice temnorumeni in na robu škrlatno, ustnice kostanjasto, ostali obraz pa okrasito rumeno.

Vrh tega bodo napovedovalke morale imeti silen spomin. Prva zahteva, ki jo bodo stavili vsaki kandidatinji, bo ta, da mora povedati vsak program brezhibno na pamet z vsemi domačimi in tujimi imeni.

Šola za neveste

Zenska društva na Japonskem z bolešjo in žalostjo opazujejo propad starih šeg in navad, ki jih vsebolj izpodrinja moderni čas s svojimi pridobitvami in izgubami. Da bi to povodenj modernosti, ki japonskemu značaju in japonski narodnosti samo škodi, malce zaježile, so japonske dame ustanovile v Dajrenu posebno šolo za de-

kleta. V tej šoli naj bi se mlade Japonke seznanile z vsemi stariimi izročili, običaji ter vrednotami, da bi jih znale dati tudi kot vzgojiteljice svojim ali tujim otrokom.

Šola se je v začetku imenovala »Šola življenja«. Toda kljub temu zapeljivemu naslovu niso kazale mlade Japonke nobenega smisla za to ustanovo. Niti ena se ni priglasila za vstop v šolo. Gospe iz društva so si belile glavo, kaj naj začno, da bodo imele v svojem prizadevanju kaj uspeha.

Nazadnje jim je prišlo na misel, da bi šolo prekrstile. Res so ji dale ime »Šola za neveste«. Uspeh ni izostal, dekleta so pričela prihajati v rojih. Zakaj nevesta postati je danes tudi na Japonskem težko. Ta »Šola za neveste« traja dve leti, na koncu dobi vsaka absolventka spričovalno, ki se glasi:

»Po vsem tem moremo absolventko priporočiti kot teoretično in praktično dovršeno nevesto, ki odgovarja najvišjim zahtevam.«

Film o medvedovem prebujenju

Moderni kulturni film se je sprivil že nad marsikatero težko kulturno nalogo. Med tiste, ki niso najmanj zanimive, spada gotovo poizkus, ki so ga naredili na skrajnem severu Švedske. Filmi so, kako se prebuja iz dolgega zimskega spanja medved.

Naloga ni bila lahka, že zato ne, ker se medvedovo spanje ne konča ob kaki določeni uri ali dnevu. Zato so morale straže Laponcev čakati dneve in dneve pred jamo, v kateri so domnevali, da spe trije medvedi, ki se bodo kmalu prebudili. Okrog in okrog jame so postavili skrbno zakrite filmske aparate; Laponcev so morali noč in dan paziti na najmanjši znak življenja, ki bi se pojavil, da so lahko takoj obvestili operaterje, ki so čakali v bližnji gostilni.

Po več kakor enofedenskem čakanju so se medvedje res predramili in se začeli pretegovati. Filmske kamere so stopile v delo, in tako lahko pričakujemo, da bomo film o medvedovem prebujenju v najkrajšem času videli že na platnu. Priprave za to zanimivo filmanje so trajale od lanskega poletja.

Mrtvaški humor

Amerikance poznamo, da imajo čisto svoje pojme o dostojnosti in o drugih stvareh, ki jih mi cenimo ter spoštujemo. Amerikanci vsako stvar vzamejo za predmet svojih bolj ali manj surovih šal.

Naravnost nemogoč primer ameriškega humorja pa nahajamo na pokopališču v Richmondu v Virginiji.

Tam se nahaja nagrobnik mlade ženske, na katerem je napisano: »Pričakujem svojega ženina. 26. maja 1840.«

Zenja, ki je umrla pozneje, je na to željo odgovoril z naslednjim napisom: »Prišel sem 14. decembra 1861.«

Šaljivec, ki se mu ob vsem tem ni prebudila niti ena sama reč za misel, je pod obo napisal urezal z nožem besede: »Prepozno, kakor ponavadi.«

Ljudje so se seveda tudi brezobzirni igri napisov smejali, oblasti pa niso bile tega mnenja, ker so prepričane, da se mora pred vrati pokopališča ustaviti vsak humor. Zato so šaljivca kaznovali z veliko globo.

Gimnazija naprodaj

O zanimivem primeru nemarne državne uprave poročajo listi iz Romunije. V mestu Rotosani je prišla na boben državna ženska gimnazija. Prodalo jo je sodišče na zahtevo nekega brezsrčnega upnika. Ta upnik ni bil drugi, kakor trgovec, ki mu je grozil konkurz zaradi tega, ker je dobavljal šoli vse potrebščine več let na upanje, ne da bi dobil od šolske uprave tudi en sam belič. Šola pa ni mogla za to nič. Ravnatelj ni za nobeno ceno mogel dobiti kakakega denarja od prosvetnega ministrstva. Ravnatelj se je sicer pritožil na prizivno sodišče v Bukarešti, toda to je dalo prav trgovcu, gimnazija je pa z vsemi svojimi premičninami in nepremičninami prišla na javno dražbo.

Ta dražba je pomenila važen dogodek za ves kraj. Prišli so vsi prebivalci, zlasti pa je bilo tam dosti gojenk, ki so dražbo glasno pozdravljale, saj so se jim s tem podaljšale počitnice za najmanj dva meseca.

Dogodek meče čudno luč na romunsko upravo,

»Slišiš, nocoj pa brčkone spet silno dežuje,« zašepče prijatelju na uho priden obiskovalec gledališča.

»Kako to?«

»Prav gotovo, saj nihče ne odide ven.«

ni bila edina stvar, ki se od našega odhoda iz Mesifreja ni nič izpremenila. Se zmiraj so bila vsepovsod razsejana družovska trupla, zrak pa je bil nasičen in prepojen s peklenskim smradom.

Bili smo docela zlomljeni od naporov in od trudnosti. Zaspali smo na mestu. Drugo jutro pa, brž ko se je posvetilo, smo se vračali v Gazalejo s čvrstimi in veselmi koraki. Tam se bomo spočili, tam nas bodo reorganizirali in nam dali novo opravilo.

Ko smo bili zadnjič v Gazaleji, je bila to osamljena, majhna postaja. Danes pa je to silno taborišče, ki je kar natrpano s četami, vojnimi zalogami, živim in materijalom za gradnje. Iz tal so kakor gobe vzniknile številne kantine ter vsa mogoča zabavišča in trgovine. Sirci iz Damaska in Grki so odprli svoje gostilnice, ki jim Francozi pravijo »bistro«. Te so imeli po zapuščenih kočah, kjer so prodajali usodni kofjak, obupno žganje in rum, ki je bil še slabši kakor žganje, da ne omenim raznih likerjev, sirupov in žganjic. To so vam bile vse mogoče mešanice, katere so nalili v rumene, zelene ali bele steklenice.

V začetku je vse teklo v najlepšem redu.

Zdaj smo se prvič po nekaj tednih lahko okopali in obrili. »Fasali« smo nove, čiste obleke, oprali smo srajce in spodnjice, tako da smo jih z rokami trli ob gladek kamen. Ta način pranja je sicer zares preprost, toda primojdunaj, da je zelo učinkovit. Razen tega smo se pa tudi zelo marljivo ukvarjali s šivanko. Na kratko: bili smo naravnost vzorne gospodinje.

Kmalu pa so potepuhi in fakini iz devet in dvajsete začeli zabijati čas, kakor je to navada v vseh poklicnih in plačanih vojskah na svetu. Poyosod se ljudje enako zabavajo in si prizadevajo, da bi nekako poživili enolično garnizijsko življenje. Neprenchoma so pijani, vsak dan zamujajo apel. In to so isti ljudje, katere sem v boju tako občudoval. Bili so docela udani, dobri do tovarišev, prostovoljno so se javljali za najtežje naloge.

Zdaj pa, kakor da so prav ti ljudje podivjali in kljubujejo celo svojim predstojnikom. V Gazaleji so dvignili pravo revolucijo. Pretepali so se s Senegalci, spahiji in s strelici, napadali so celo patrole. Kadar jih je bilo treba zabrisati iz kake kantine, je prišlo do pravih vzbun. Gugali in opotekali so se od pijanosti, a so vendar kleli in neprestano grozili vsemu in vsakomur. Venomer so bili pripravljeni, da potegnejo nože.

Dobili so plačo, nekateri izmed njih, kakor na pr. Delaporte, so bili pravi bogataši, ker so oplenili Mesifre. A niso mislili na nič drugega kakor na to, kako bodo ta denar kjerkoli in ob katerikoli priliki zapili.

Nekateri so si brž nakopali kazni in zapor. Zapor je bil šotor, razpet v notranjosti med zidovi. V resnici smo namreč tudi tu morali zgraditi zidove. Zapor je bil obdan z bodečo žico.

Tisti dan, ko sem doživel svoj prvi nesporazum s predstojniki, sem bil na straži.